

Alžběta Vejvodová **HOSPODÁŘSKÉ NOVINY**

Bílá místa v územních plánech blokují výstavbu

Stavebníky a majitele pozemků v řadě měst a obcí trápí bílá místa v územních plánech. Jde o pozemky, jejichž využití územní plán neřeší, ač v nich někdy stojí například domy nebo továrny a obchody. Pro vlastníky takových pozemků to znamená špatnou zprávu. Pokud by tam chtěli stavět, až na výjimky nedostanou stavební povolení. Problém, který trápí majitele po celém Česku, neřeší prozatím ani návrh nového stavebního zákona.

Zhruba na sto hektarech pozemků kolem Bernartic nad Odrou, obce cca s tisícovkou obyvatel v Moravskoslezském kraji, mělo vyrůst golfově hřiště a rodinné domy. Jenže část územního plánu, který s tím počítal, v roce 2015 zrušil ostravský krajský soud. Důvodem pro zrušení plánu bylo, že Krajský úřad Moravskoslezského kraje dostatečně nezduvodnil, proč umožnil vynětí pozemků ze zemědělského půdního fondu. Při svém rozhodování se nedržel kritérií, která pro takové rozhodnutí stanovila metodika Ministerstva životního prostředí, a ve svém posouzení ani neřešil všechny pozemky, o které v územním plánu šlo.

Od zrušení části územního plánu už uplynuly více než čtyři roky. Na jasnou odpověď, co bude v Bernarticích s bílými místy, se stále čeká. „Nové stanovisko krajského úřadu ke změně územního plánu bylo opět vyhodnoceno jako nepřezkoumatelné, nemělo náležitosti, které mít mělo. Museli jsme proto jít do dohodovacího řízení na Ministerstvo životního prostředí,“ vysvětluje místostarostka Bernartic Dagmar Glogarová. Tam se podařilo dosáhnout dohody, na jejímž základě teď obec územní plán přepracovává. Kvůli ochraně zemědělské půdy se musela vzdát některých parcel pro domy.

Podle místostarostky letitá absence části územního plánu brání rozvoji obce. „Zájem o pozemky v Bernarticích by

byl. V územním plánu teď ale není žádná plocha, kde by mohla vzniknout větší výstavba rodinných domů,“ říká.

Zrušení územního plánu soudem nebývá výjimečné. V minulosti se to stalo také například městu Prostějov, středočeským Čestlicím nebo obci Tisá v Ústeckém kraji. Vypořádat se se soudním rozhodnutím a „vymazané“ místo zaplnit přitom nebývá pro obce jednoduché.

Prázdné místo v územním plánu podle právníků neznamená naprostý stop stav pro jakékoliv stavební plány. Avšak možnosti, co tam podle zákonné výjimky mohou úřady povolit, jsou omezené. „Jedná se jen o stavby infrastruktury či stavby pro lesnictví, zemědělství a ochranu přírody a krajiny,“ upozorňuje Lenka Němcová, advokátka a partnerka advokátní kanceláře Forlex. Stavby rodinných domů může obec v takových bílých místech povolit jen tam, kde hraničí s už existující zástavbou. Výjimka ze stavebního zákona, která to umožňuje, navíc platí jen do konce letošního roku.

„Stavební úřady si nevědí rady, jak přistupovat k povolování staveb v bílých místech, takže žadatelé často odcházejí s nepořízenou a čeká se na zaplnění takového místa v územním plánu,“ popisuje advokát z kanceláře Frank Bold Jiří Nezhyba.

Někdy mohou doplnění územního plánu zkomplikovat i samy obce. Jak to může vypadat v praxi, kancelář ukazuje na případu, který teď řeší. Jde o povolení stavby rodinného domu v místech, kde zrušený územní plán počítal pouze s rekreačními chatami. „Stavební úřad nejprve tvrdil, že na bílém místě nelze vůbec stavbu povolit. Od tohoto názoru již ustoupil, ale řízení o povolení stavby trvá bez výsledku už téměř dva roky,“ uvádí Nezhybův kolega z Frank Bold, advokát Pavel Černý. Obec se mezitím snaží schválit změnu územního plánu, která by podmínky využití pozemku opět omezila.

„Jde o proces i na několik let,“ potvrzuje místopředseda Svazu měst a obcí a starosta Velkého Oseku Pavel Drahovzal. Častým důvodem pro zrušení územního plánu totiž podle něj bývá to, že se obec nedostatečně vypořádala s připomínkami dotčených osob, tedy těch, kterým patří pozemky v dané oblasti nebo žijí v jejich sousedství. „To tedy vyvolává nutnost dohody mezi zpracovatelem územního plánu, zadavatelem, tedy obcí, a dotčenými osobami či institucemi,“ popisuje častý důvod průtahů.

Návrh stavebního zákona řeší pouze případy, kdy odpůrci územní plán napadnou při jeho schvalování. Pokud soud v nějaké fázi plán zruší, mohou obce navázat na poslední krok, který nebyl zpochybněn. „Situaci, kdy dojde ke zrušení části územního plánu za doby jeho účinnosti, však návrh zákona výslovně neřeší,“ upozorňuje Němcová z Forlexu.

Obce tak ani nic nenutí, aby pro „prázdné“ pozemky přijaly nové řešení. „V návrhu nového stavebního zákona, stejně jako v tom starém, není žádná sankce, pokud obec bezodkladně nepřijme nový územní plán,“ uvádí advokát Vojtěch Faltus z kanceláře Eversheds Sutherland.

Právníci a stavební experti nyní volají alespoň po tom, aby zákon stanovil lhůtu, v níž je potřeba stavební zákon doplnit. „Já bych si dovedl představit, že by zákon stanovil tři měsíce, během nichž je obec povinna takové bílé místo zaplnit,“ doporučuje Faltus. Kdyby se tak nestalo, mohly by například volné pozemky převzít podmínky, které územní plán stanovuje pro okolní území.

Zavedení jasné lhůty, v níž je potřeba územní plán doplnit, by uvítal také Svaz měst a obcí. „Pokud bude mít obec to hlavní a poslední slovo, pak ano, ať je stanovena lhůta,“ říká Drahovzal.

Že by mohlo otázku doplnění územních plánů vyřešit v návrhu nového stavebního zákona detailněji, připouští i Ministerstvo pro místní rozvoj – předkladatel

návrhu. „K tomuto bodu byly uplatněny připomínky v rámci meziresortního připomínkového řízení, které na ministerstvu aktuálně vyhodnocujeme a budeme se jednotlivými návrhy zabývat,“ uvádí mluvčí resortu Vilém Frček.

Jak přesně by mohl výsledek vypadat, se ukáže začátkem dubna, kdy ministerstvo plánuje upravený návrh stavebního zákona předložit vládě.

[Hospodářské noviny, 5. 2. 2020, s. 14, © 2020 *Economia*, a. s. ISSN 0862-9587]

Rok Adolfa Loose 2020

V lednu 2020 byl v prostorách Studijního a dokumentačního centra Norbertov v Praze 6 – Střešovicích oficiálně vyhlášen Rok Adolfa Loose 2020. Cílem této iniciativy, vzniklé na půdě Muzea hlavního města Prahy a Národního památkového ústavu, je připomenout české i evropské veřejnosti 150 let od narození světově proslulého architekta Adolfa Loose (*10. prosince 1870 v Brně).

Projekt chce upozornit na krásu a promyšlenost dochovaných Loosových budov a interiérů v Čechách a na Moravě a také obrátit zájem veřejnosti k jeho ohroženým nebo dosud nedoceneným stavbám i neuskutečněným projektům.

V rámci Roku Adolfa Loose 2020 se pro letošní rok připravují kromě jiného tyto akce:

- Výstava *Evropan Adolf Loos*: (nejen) brněnské stopy Adolfa Loose. Muzeum města Brna, červen – prosinec 2020.
- Výstava *Adolf Loos – interiéry v Plzni*. Magistrát města Plzně – odbor památkové péče, ve spolupráci s Plzeň – TURISMUS, říjen 2020.
- Výstava o rekonstrukci vybraných Loosových plzeňských interiérů. Magistrát města Plzně – odbor památkové péče, ve spolupráci s Plzeň – TURISMUS, říjen – listopad 2020.
- Výstava *Světobčan Adolf Loos*. Muzeum hl. m. Prahy ve spolupráci s Národním technickým muzeem, prosinec 2020 – srpen 2021.

- Konference *Adolf Loos – patnáct let obnovy kulturního dědictví*. Muzeum hl. m. Prahy ve spolupráci s Národním památkovým ústavem, září 2020.
- Vydání publikace *On, Adolf Loos*. Přepis deníků Bořivoje Kriegerbecka, spolupracovníka Adolfa Loose. Muzeum města Brna, prosinec 2020.
- Natáčení vzpomínek pamětníků o Adolfu Loosovi a jeho díle v rámci archivu Paměti národa. Muzeum hl. m. Prahy.
- Výstava *Adolf Loos – modely ve vile Stiassni v Brně – modely nejznámějších realizovaných i nerealizovaných staveb A. Loose*. Národní památkový ústav, červen – září 2020.
- Výstava *Následovníci Adolfa Loose ve vile Stiassni v Brně* – představí např. Heinricha Kulku, Karla Lhotu, Kurta Ungera, Paula Engelmanna či Rudolfa Welse. Národní památkový ústav, říjen – prosinec 2020.
- Mezinárodní odborné symposium v Brně o Adolfovi Loosovi a jeho následovcích. Garantem konference je Národní památkový ústav, říjen 2020.

Adolf Loos, světoobčan (1870–1933)

Adolf Loos se narodil v rodině brněnského kamenosochaře 10. prosince 1870. Studoval na Královské státní průmyslové škole v Liberci, dále pak na Vysoké škole technické v Drážďanech, odkud po třech letech odešel do Spojených států. Po návratu zpět do Evropy získal práci v ateliéru architekta Carla Mayredera a v roce 1897 si ve Vídni založil vlastní ateliér.

Ve Vídni strávil převážnou část svého života, byl třikrát ženatý, stanul v čele modernistického hnutí a založil vlastní školu architektury, v níž učil zásadám projektování v duchu modernismu. Na sklonku svého života se odstěhoval do Československa, kde mu bylo v roce 1930 prezidentem republiky uděleno čestné občanství. Adolf Loos zemřel v Kalksburgu u Vídně 23. srpna 1933.

Architekt Adolf Loos a jeho význam pro vývoj české architektury

Architekt Adolf Loos je řazen mezi nejvýznamnější osobnosti architektonické moderny, tedy po bok Fran-

ka Lloyda Wrighta, Le Corbusiera a Ludwiga Miese van der Rohe. Své teoretické postoje zformuloval již před první světovou válkou ve Vídni. Jeho esej *Ornament a zločin* z roku 1908 je považován za nejvýznamnější architektonický esej 20. století. Mezi nejdůležitější Loosovy stavby patří obchodní dům Goldman a Salatsch na Michalském náměstí ve Vídni (1910–1911), dům básníka Tristana Tzary v Paříži (1926), nerealizovaný projekt vily pro Josephinu Bakerovou a Müllerova vila v Praze (1929–1930), která je považována za Loosovo nejvyspělejší dílo.

V českých zemích vytvořil Adolf Loos řadu realizací. Nadvakrát působil v Plzni (v letech 1907–1908 a v letech 1928–1933), kde navrhoval bytové interiéry, v letech 1914–1932 realizoval několik projektů a staveb v Brně a Praze. 17. března 1911 vystoupil Adolf Loos poprvé veřejně v Praze, v Polytechnickém spolku německé techniky, s přednáškou *Ornament a zločin*.

V roce 1923 navštívil Adolf Loos v Brně spisovatele Bohumila Markalouse, spoluzakladatele revue *Bytová kultura*, v níž byly následně publikovány první soustavnější česky psané informace o Loosově architektonické a kritické činnosti. V Brně se Loos seznámil i s architektem Janem Vaňkem, ředitelem Uměleckoprůmyslových závodů, který jmenoval Loose zástupcem těchto závodů v Paříži. Markalous a Vaněk cílevědomě usilovali o to, aby se česká veřejnost seznámila s Loosovou činností. Vyvrcholením jejich snahy se stal přednáškový cyklus *Za novou architekturu*, pořádaný na přelomu let 1924 a 1925 UP závody a Klubem architektů. V tomto cyklu vystoupili J. J. Oud, W. Gropius, Le Corbusier, A. Ozefant, A. Loos, O. Tyl, K. Teige a J. Víšek.

V roce 1928 přenesl Loos těžiště svých aktivit do Československa — novými centry jeho činnosti se staly Praha a Plzeň, vyvrcholením jeho práce pak byla stavba rodinného domu pro Dr. Ing. Františka Müllera v Praze. Při stavbě tohoto domu Loos uplatnil svou koncepci uspořádání obytného prostoru, známou pod názvem *Raumplan*, která je založena na prostorové a výškové diferenciaci funkcí začleněných prostor.

Vnímání Loosova díla v českých zemích zásadním způsobem ovlivnil Bohumil Markalous, jenž vydal výběr Loosových statí Řeči do prázdna, a Karel Teige, který ve studii Moderní česká architektura zařadil Loose do kontextu vývoje české moderní architektury. V 60. a 80. letech minulého století se o propagaci Loosova díla u nás zasloužili PhDr. Věra Běhalová, prof. Zdeněk Kudělka, prof. Vladimír Šlapeta a někteří další čeští a rakouští badatelé.

[Zdroj: Muzeum hl. města Prahy.]

StavbaWEB

Ústavu územního rozvoje by se měly rozšířit pravomoci

Ústavu územního rozvoje v Brně by se měly rozšířit pravomoci a kompetence. Shromažďoval a poskytoval by důležitá data, měl by i výzkumnou část. Počítá s tím nový stavební zákon, který je v připomínkovém řízení. Na setkání s novináři to 28. ledna 2020 řekla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová. Podle předsedy České komory architektů (ČKA) Jana Kasla by jako inspirace mohl sloužit Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy.

Ústav územního rozvoje v Brně byl založen v roce 1994 a je organizační složkou státu, zřízenou Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR). Působí v oborech územní plánování, regionální politika, bydlení a bytová politika, programy územního rozvoje regionů a obcí České republiky a cestovní ruch.

„Dobře si uvědomujeme, že v zákoně je potřeba zohlednit politiku architektury. My dokonce máme Ústav územního rozvoje v Brně. Nicméně by bylo potřeba rozšířit tento ústav o další kompetence. Je potřeba, aby shromažďoval a poskytoval data, abychom mohli v daném území kvalitně rozhodovat. Měl by mít také výzkumnou část,“ uvedla Dostálová.

Podle Dostálové by nasbíraná data dala lepší přehled například o tom, kolik v daném regionu chybí bytových domů. „U liniových staveb zase může být dalším kritériem třeba to, jak se oceňují

pozemky, jak je to s vyvlastňováním. Řešením by mohly být i cenové mapy pro tyto liniové stavby. Spolu s Českou komorou architektů se snažíme najít optimální řešení, které bychom zapracovali do zákona. Považuji za důležité zdůraznit, že nevzniká žádný nový úřad. Pouze se mu rozšíří pravomoci a kompetence,“ doplnila ministryně.

Předseda ČKA Jan Kasl, který byl v letech 1998 až 2002 pražským primátorem, uvedl, že Ústav územního rozvoje by se mohl inspirovat Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy. „Měl by být také vědeckovýzkumným pracovištěm. A to je velká ambice, kterou by mělo Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) pomoci naplnit. A ať mu zákon umožní, aby se zabýval studiem dat. Dneska máme spoustu dat v cloudech, ale nemáme z toho žádné informace, neumíme s nimi pracovat. A ať ten ústav zůstane v Brně. Žádný pragocentrismus,“ řekl Kasl.

Podle něj ČKA připravovaný stavební zákon spíše podporuje, když z tezí, které Komora v roce 2017 při oznámení původního záměru přijala, jich je naplněna zhruba polovina. „My vnímáme úplně nemožnou situaci, která ve stavebnictví nastala. Vidíme tam jeden problém, který se týká územního plánování a pro mě nepochopitelného postoje starostů, kteří dosáhli toho, že stavební úřady první instance nebudou integrovány do státní stavební správy,“ dodal Kasl.

MMR se v polovině ledna domluvilo se Svazem měst a obcí, že úředníci odpovědní za stavební řízení na úrovni obcí nebudou převedeni do nového státního modelu. Původně mělo pod stát přejít 13 500 úředníků, nyní to bude asi 7000.

Vláda si od nového stavebního zákona slibuje výrazné zrychlení a zjednodušení schvalování staveb. Podle údajů Světové banky patří Česko ve vyřízení stavebního povolení na 157. místo ze 190 porovnávaných zemí. K návrhu paragrafového znění přišlo asi 4 500 zásadních připomínek. Spousta z nich se ale překrývá, reálně to tedy bude méně. Vláda kvůli tomu prodloužila připomínkové řízení o dva měsíce do konce března.

Norma má řadu kritiků. Mezi nejčastější výtky patří to, že nahrává developerům a nechrání veřejné zájmy. Podle některých oponentů je dokonce protiústavní. Dostálová již dříve uvedla, že v připomínkovém řízení je ochotná dělat kompromisy, ovšem nesmí být porušen cíl zákona. Vláda počítá s jeho platností od začátku příštího roku. Účinnost bude podle Dostálové nabíhat postupně, nejzazší termín je polovina roku 2023.

[StavbaWEB.cz, 29. 1. 2020]

DOX Centrum současného umění

Galegion: Utopické město 14. 2. – 25. 5. 2020

Galegion je název desetiletého výzkumu o projektu studentů Fakulty architektury ČVUT v Praze a Vysoké školy výtvarných umění v Bratislavě v ateliérech profesora Petra Hájka (Ateliér Hájek/Hulín FA ČVUT, Ateliér Hájek/Rypáková VŠVU). Výzkum se zabývá hledáním nových metod navrhování urbanismu a prověřuje je na řadě konkrétních lokalit. Výstava v Centru DOX (Poupětova 1, Praha 7) tento výzkum představí na vybraných projektech utopických měst.

[Centrum současného umění on-line; www.dox.cz]

StavbaWEB

Budoucnost územního plánování leží ve 3D

Územní plán je pro města a obce zcela zásadním dokumentem. Práce s ním pak zejména pro občany není zdaleka tak jednoduchá, jak by se od takového dokumentu očekávalo. Podle odborníků tak budoucnost územního plánování leží ve využití 3D technologií. Ty nabízejí snadnější orientaci, ale i lepší představu o tom, jak nová výstavba ovlivní stávající podobu místa. Jako první v Česku už novinku zkoušejí v jihočeských Rakovicích.

Příprava územního plánu je pro řadu měst a obcí velmi složitým procesem. Účastní se ho velké množství subjektů a jednání o výsledné podobě se mohou protáhnout i na řadu let. Například současný územní plán města Brna je v platnosti už více než čtvrt století a vydat nový město plánuje až v roce 2022. „Počítáme s tím, že hned po jeho vydání začneme s prací na zcela novém územním plánu Brna,“ říká Michal Sedláček, ředitel Kanceláře architekta města Brna, který má projekt na starost.

I když je Brno, co se doby mezi vydáním aktuálního a nového územního plánu týče, extrémní případ, pro všechny obce platí, že práce s výsledným dokumentem není, zvláště pro laika, vůbec jednoduchá. Pro uživatele je orientace v kombinaci textové části o desítkách stran a mapových podkladů přinejmenším nesnadná. A jen těžko se při pohledu na plán dá správně představit, jaké důsledky budou mít na stávající zástavbu nově navrhované plochy.

Nevýhody dvourozměrných územních plánů by mohl v blízké budoucnosti smazat přechod obcí a měst k využití 3D technologií. Takový model totiž ukáže obec přesně tak, jak je. „Pro jeho přípravu jsou využita data ze šikmého leteckého snímkování lokality, která jsou následně vizualizována. Budovy jsou pak ve výsledku naprosto věrohodné a s reálnou texturací. Díky tomuto řešení se tak lze v územním plánu prostorově jednoduše pohybovat a prohlížet detaily na budovách i plánovaných stavbách nebo plánované veřejné zeleni.“ popisuje Drahomíra Zedníčková, výkonná ředitelka společnosti TopGis, která se specializuje na letecké snímkování.

Pro laika je pak orientace v územním plánu, v němž vidí území obce ve všech souvislostech, daleko snazší. Následně pak může jedním klikem na vybrané místo zjistit základní informace o tom, co na daném pozemku může a nemůže stavět a za jakých podmínek. Stejně tak se jednoduše dozví, jaká infrastruktura se k danému pozemku váže. Podle odborníků se navíc využitím 3D modelů obce a města snáze vyhnou i negativním vlivům špatně naplánované zástavby. „Díky tomuto projektu a možnosti modelovat například navrhovanou vý-

stavbu, zeleň, dopravní nebo technickou infrastrukturu je možné vidět předpokládanou podobu obce nebo města tak, jak ji územní plán navrhuje. Pro zastupitelstva a veřejnost je tak snazší si uvědomit, jaká pozitiva a negativa může projednávaný návrh do budoucna přinést,“ komentuje Lenka Šimová, jednatelka společnosti Studio Map, která se na územní plánování specializuje.

3D územní plán již v Česku testují první obce

Územní plán ve 3D si v minulých měsících nechala jako první v Česku připravit jihočeská obec Rakovice, ve fázi přípravy je pak obdobné řešení i v obci Orlík nad Vltavou. Vedení rakovické radnice si přitom již nyní novinky v územním plánování chválí. Starosta obce Michal Počta vyzdvihuje zejména vizuální podobu plánu a právě snadnější orientaci v něm. „Od tohoto řešení očekáváme využití při pasportizaci majetku a jeho správě či snadné a rychlé získávání informací o parcelách, stejně jako i údajů potřebných při zpracování žádostí o dotace. V neposlední řadě pak také přiblížení územního plánu široké veřejnosti,“ říká starosta Rakovic.

S modely měst již pracují architekti

Možnosti využití reálných 3D modelů pro plánování jsou široké, s modely budov i celých městských tříd doposud pracovali zejména architekti. Těm práce s nimi umožňuje využívat například nástroje pro měření délek, výšek nebo ploch objektů. Přístupné jsou jim též dynamické analýzy viditelnosti, oslunění a zastínění. Ověřit si tam mohou například i to, jaké stíny vrhají budovy v libovolný den a hodinu v roce. A to nejen u stávajících budov a objektů, ale i těch plánovaných.

„Mají totiž možnost do modelu nahrávat projekty nových staveb či rozvojové záměry k posuzování doplněné o katastr nemovitostí, územní plán ve 3D a další informace vhodné pro interaktivní vizualizaci města. To jim umožní podívat se, jak plánovaná stavba skutečně zapadne do stávající zástavby či podoby města,“ dodává Drahomíra Zedníčková s tím, že současný nástup 3D územních plánů umožní to samé, jen ve větším měřítku, i obcím a městům.

[StavbaWEB, tisková zpráva z 24. 2. 2020]

Praha zřídí tým koordinátorů zapojujících veřejnost do projektu

StavbaWEB

Pražský magistrát zřídí systém koordinátorů, kteří budou zapojovat veřejnost do rozhodování o celoměstských plánech a projektech. Systém takzvaných participativních koordinátorů v pondělí 17. února 2020 schválili pražští radní. Pilotní fáze začne letos a skončí v roce 2022. Zapojí se do ní desítky radnic. Náklady jsou zhruba 3,5 milionu korun. Město je vezme z neúčelové rezervy, která není vázána na žádný konkrétní účel.

Cílem je zapojit včas lidi do rozhodování o projektech a zvýšit jejich informovanost. Nyní se takzvaná participace odehrává především na úrovni městských částí. To znamená, že lidé nemají možnost se vyjádřit k celoměstským tématům. „Taková situace zvyšuje riziko, že veřejnost bude reagovat na navrhované změny v pozdních fázích příprav projektů a koncepcí, čímž samozřejmě dojde k nárůstu nákladů na jejich realizaci,“ píše se v dokumentu schváleném radními.

Koordinátor bude zajišťovat nejen zapojení obyvatel do rozhodování, ale rovněž bude projekty koordinovat například odbory městských částí nebo zajistí spolupráci městských institucí s tou kterou radnicí. „Pokud od začátku projektu zapojíme občany a informujeme je, tak se sice může zdát, že se proces zbrzdí, tak v konečném důsledku proces schvalování bude rychlejší. Když se najde shoda na začátku, je pak vše rychlejší,“ řekl náměstek primátora Adam Scheinherr (Praha Sobě).

Koordinátoři budou řešit například chystané rekonstrukce ulic. „Přímo se to dotýká lidí, kteří tam žijí. Konkrétní projekty ještě nejsou určeny, budou si je nyní městské části vybírat,“ řekl Scheinherr. V minulosti obdobný postup město použilo při přípravě rekonstrukce Vinohradské ulice.

V pilotní fázi se do projektu zapojí desítky městských částí. Mezi nimi jsou mimo jiné Praha 1, 3, 5, 14 nebo Zbraslav a Běchovice. Jako náhradníci byly vybrány Praha 11 a Klánovice. V každé ze zmíněných městských částí bude zří-

zena jedna pozice koordinátora. Podle Scheinherra je možné, že v některých částech bude tento člověk pracovat na částečný úvazek.

Město má připraveno ve schváleném rozpočtu navíc 50 milionů korun na takzvané participativní rozpočty, kdy lidé hlasují o tom, do kterých projektů dá radnice část svého rozpočtu.

[StavbaWEB, tisková zpráva z 19. 2. 2020]

Rok 2019 byl pro stavebnictví úspěšný

Stavební produkce vzrostla v roce 2019 meziročně o 2,3 % a jednalo se již o třetí rok růstu. V dobré kondici je pozemní i inženýrské stavitelství a vývoj v oblasti hodnoty stavebních povolení a zakázek dává naději také do roku 2020. Dařilo se též bytové výstavbě zejména ve fázi zahajování.

Stavební produkce loni navázala na úspěchy z předchozích let a reálné meziročně vzrostla o 2,3 %. Produkce pozemního stavitelství se meziročně zvýšila o 2,0 % a k celkovému růstu přispěla 1,4 procentního bodu. Inženýrské stavitelství zaznamenalo o něco rychlejší růst, o 3,4 %, ale příspěvek byl s ohledem na menší váhu pouze +0,9 procentního bodu. „Podle dosud známých statistických údajů můžeme předpokládat, že objem stavebních prací se za rok 2019 bude pohybovat kolem 550 mld. korun v běžných cenách,“ říká Petra Cuřínová, vedoucí oddělení statistiky stavebnictví a bytové výstavby ČSÚ.

Naději na příznivý vývoj dává statistika stavebních povolení. Jejich orientační hodnota dosáhla loni 414,3 mld. Kč a meziroční růst o 15,7 % byl již pátým v řadě. Dařilo se nové výstavbě i změnám dokončených staveb ve všech kategoriích. „Nejvíce k růstu orientační hodnoty stavebních povolení přispěla nová výstavba bytových budov a opravy dopravní infrastruktury,“ upozorňuje Marek Rojiček, předseda ČSÚ. Trendu orientační hodnoty stavebních povolení odpovídal také vývoj stavebních zakázek. Celková hodnota nových

zakázek uzavřených v roce 2019 činila 248,5 mld. a meziročně díky inženýrským stavbám vzrostla o 5,3 % Kč. Nové zakázky v pozemním stavitelství zaznamenaly stagnaci, což lze s přihlédnutím k vysoké základně z předchozích let hodnotit kladně.

V roce 2019 byla zahájena výstavba 38 677 bytů, což oproti roku 2018 představuje růst o 16,8 %. Jednalo se o již šestý růst v řadě, což lze zcela jistě považovat za úspěch, i když základna z let 2012 a 2013 byla velmi nízká. Většinu zahájených bytů tvoří byty v rodinných domech a realizují se převážně mimo hlavní město. V Praze se uplatňují především byty v bytových domech a v roce 2019 se jich zahájilo meziročně dvakrát více. „Dokončování bytové výstavby aktuálně těží z vysokého zahajování v minulých letech. V roce 2019 počet dokončených bytů přesáhl 36 tisíc a přiblížil se hodnotám z období konjunkturálních let, kdy bylo dokončováno řádově kolem 40 tisíc bytů,“ uvádí Radek Matějka, ředitel odboru statistiky zemědělství a lesnictví, průmyslu, stavebnictví a energetiky ČSÚ.

[StavbaWEB on-line a CZSO.CZ. Český statistický úřad on-line, tisková zpráva z 6. 2. 2020]

Příroda architektuře sluší

Z diskusního setkání „Architektura a krajina ve městě“, které se uskutečnilo dne 25. 2. 2020 v CAMP v Praze, vyplynulo, že modrozelená infrastruktura zůstává pro investory, ale i projektanty relativně novým, byť stále aktuálnějším tématem. Vhodně navržená opatření napomáhají výstavbě udržitelné architektury i adaptabilitě na klimatické změny v urbanizované krajině.

Ještě donedávna byla architektura často vnímána odděleně od krajiny. Protože ale dochází k prolínání těchto částí prostředí, je třeba hledat cesty k jejich harmonickému soužití. Díky němu se mohou například realizovat opatření vedoucí k adaptabilitě na klimatické změny i k udržitelnosti staveb. Předmětem bouřlivých diskusí je aktuálně především návrat přirozeného vodního režimu do urbanizovaného prostředí.

Podle názoru Petra Valdmana, ředitele Státního fondu životního prostředí ČR (SFŽP ČR), ale není nutné vnímat klimatické změny pouze jako hrozbu: „Každá hrozba zároveň generuje příležitost. Spíše než omezování a nastavování mantinelů předpisy považují za důležité provádět osvětu veřejnosti a motivovat architekty k navrhování a realizování vhodných opatření“. Tématem není jen zachycování dešťové vody, ale její udržení v krajině, přizpůsobení se novému rozložení srážek v roce. Ve své přednášce proto na příkladech představil význam a přínos „modrozelených opatření“ v urbanizovaných územích – náměstí v Moravském Písku se zasakovacími prvky, zasakovací průlehy v Bruntále, zachytávání dešťové vody v základní škole v Praze 4. Mezi příklady kvalitních udržitelných staveb (které kladou důraz na využívání obnovitelných zdrojů energie, efektivně nakládají s odpady, využívají srážkovou vodu a recyklují vodu šedou) upozornil na pražský bytový komplex Luka Living, dům s mokřadní střechou na Letné, Otevřenou zahradu v Brně, pasivní základní školu v Psárech. „SFŽP ČR již podpořilo stovky projektů modrozelené infrastruktury a adaptace na klimatické změny. Realizováno bylo díky národním či evropským dotacím více než 100 000 nových ekologických kotlů, 6 500 nádrží na dešťovou vodu, tisíce zelených či vodních prvků a mnoho dalších projektů“, shrnul svou přednášku Petr Valdman.

Pilotní projekt adaptace na klimatické změny podporovaný městem vzniká v pražském Hloubětíně. Na původním brownfieldu zde vyrůstají nové rezidenční čtvrti SUOMI a LAPPI, jejichž benefitem bude rekultivovaný meandr říčky Rokytky se zeleným pásem v bezprostřední blízkosti bytových domů. Rezidenční areál navazuje na zeleň v okolí koryta řeky a protahuje ji až do náměstí ve středu zastavovaného území. Každý bytový dům má navíc svou soukromou zeleň. V tomto projektu se podařilo zvýšit biodiverzitu krajiny a regulovat průtok dešťové vody, zvětšit rozsah vodního toku a kultivovat centrální zasakovací prostor – pomocí průlehu, koryt, vsakovacích luk, retenčních nádrží atd.

„Při řešení v areálu Suomi Hloubětín využil developer YIT Stavba zkušenosti, které získal při testování svého dokončeného rezidenčního areálu Koivu Zličín v Praze 5, kde je realizován komplexní systém odvodu dešťových vod“, vysvětlil při své prezentaci projektu Petr Altmann, Area Project Manager z YIT Stavba.

Jaromír Hainc, ředitel Sekce detailu města na IPR Praha, v kontextu plánovaných revitalizací v metropoli upozornil na náročnost dosažení konsenzu mezi požadavky 57 pražských městských částí, 22 stavebních úřadů, 435 obcí přilehlých k Praze a IPR Praha. Představil ve svém vystoupení mimo jiné konkrétní pozitivní příklady z metropole, např. pilotní projekt revitalizace pražských sídlišť – vnitrobloku Vybíralova a také koncepci Císařského ostrova, kde vzniká protipovodňová ochrana i kultivace celého nábreží. Připomenul také studii tzv. Hradebního korza v centru Prahy, u něhož je prověřována výsadba různých typů stromů a jejich vliv na proudění vzduchu ulicemi.

V panelové diskusi, která následovala po úvodních přednáškách, vystoupili krajinářská architektka Markéta Veličková, dále Antonín Lupíšek, vedoucí oddělení Architektury a životního prostředí na ČVUT UCEEB, architekt Pavel Buryška z ateliéru XTOPIX a ar-

chitekt Petr Jehlík ze společnosti Fiala + Nemeč. Přítomní se shodli, že téma modrozelených opatření se všichni teprve učí. „Ještě před 10 lety o něm nikdo nemluvil“, říká Markéta Veličková, kterou doplnil Petr Jehlík: „Když jsme v roce 2012 začali navrhovat palác Drn na Národní třídě, byly diskuse o zelené fasádě v památkové rezervaci náročné. Příroda ale proměňuje tváře domů, dobře se s architekturou doplňuje a vždy jí bude sloužit“. Antonín Lupíšek z vlastní zkušenosti ví, že: „Na UCEEB se stále častěji obracíme k architektům, kteří si začínají uvědomovat výhody vegetace na fasádách i střechách pro ochlazení budov, stejně jako přínosy správného hospodaření s vodou pro město.“

Přítomní architekti a krajinářští architekti jsou přesvědčeni, že je při návrhu řešení veřejného prostoru nutné spolupracovat se specialisty, především se šikovnými dopravními inženýry i vodohospodáři, a zároveň musí zadavatel včas nechat zpracovat také management údržby zelenomodrých opatření. „Stromy jsou nejlepší klimatizací“, říká Markéta Veličková. „Ale jsou zároveň stavbou, která potřebuje reagovat na stávající infrastrukturu města. Výsazování alejí a stromořadí ve městech může být někdy kvůli podzemním vedením či archeologickým vykopávkám velmi komplikované“, dodává. Stejně tak může být problém umístování retenčních nádrží pod terén.

Pavel Buryška upozornil, že by měly existovat dotační tituly, které by podporovaly komplexní řešení území – tedy části nad povrchem i pod terénem. Podle sdělení Petra Valdmana se s takovými programy počítá a jsou již v přípravě. Moderátora akce Jiřího Jaroše zajímalo, zda lze měřit efektivitu zelených opatření na budovách. Ing. Lupíšek oznámil, že UCEEB monitoruje a zkoumá 30 typů různých zelených střech, včetně dopadů v případě jejich nedostatečné či nesprávné údržby. Ostatně na údržbu veřejného prostoru upozornil i Petr Altmann. Posteskl si, že přestože developéři zainvestují realizaci modrozeleného opatření, městská část si tento veřejný prostor nemá odvahu převzít, jelikož nemá finanční prostředky na jeho údržbu.

Součástí akce organizované ABF, a. s., bylo rovněž zahájení 12. ročníku soutěže pro mladé a začínající architektky do 33 let YOUNG ARCHITECT AWARD 2020, jejímž tématem je právě Architektura a krajina ve městě. Výsledky soutěže budou slavnostně zveřejněny dne 8. září 2020 – více na www.yaa.cz

[Tisková zpráva ABF ze dne 3. 3. 2020]

TISKOVÉ ZPRÁVY

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Česká republika přichází délkou stavebního řízení o desítky miliard korun

Současná úprava stavebního práva je zcela nevyhovující a je potřeba radikální změna, shodla se ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová s předsedou České komory architektů (ČKA) Janem Kaslem na jednání, které se uskutečnilo 28. ledna 2020. „Když trvá získat stavební povole-

ní pět a více let, výsledný dům je nejen morálně zastaralý, ale především o třetinu dražší, protože za tu dobu stoupla cena stavebních prací. Délka stavebního řízení nás z pohledu České republiky jako celku v součtu připravila o desítky miliard korun,“ uvedl architekt po jednání s ministryní.

Jan Kasl ocenil, že Ministerstvo pro místní rozvoj promítlo do nového stavebního zákona velkou část z deseti tezí, které pro rekodifikaci sepsala Česká komora architektů už před více než dvěma roky. „Jen komplexní změna legislativy nám umožní zkrátit povolování staveb na jeden rok, držet tak krok s technologickými a environmentálními

trendy a Česká republika zůstane konkurenceschopná v kontextu okolních zemí. Ty nám utíkají, jak ukazuje žebříček Doing Business mapující složitost stavebního řízení, ve kterém je například Polsko o více než sto příček před námi,“ reagovala ministryně Klára Dostálová.

Nový stavební zákon, který začne platit od roku 2021 a bude účinný cca v polovině roku 2023, přinese nové uspořádání stavební správy, dodržování lhůt a integraci dotčených orgánů do státní stavební správy. Nově už bude existovat pouze jedno řízení, což spolu s minimalizací počtu razítek zamezí nekonečnému toku odvolání a soudních přezkumů, které proces

získání povolení protahují mnohdy o roky. „Naše stavební právo je především procesní. Cílem není postavit kvalitní dům, ale mít ho správně povolený. V odvolání proti územnímu rozhodnutí a následně stavebnímu povolení se dnes s oblibou napadají všechna závazná stanoviska dotčených orgánů, každé pak přezkoumává příslušné ministerstvo, a nakonec odpůrce stavby ještě ke všemu vznese námitku systémové podjatosti,“ popsal svou zkušenost předseda ČKA a zároveň praktikující architekt. „Ochrana veřejného zájmu zůstane zachována, ale nekonečný ping-pong mezi úřady navzájem a úřady a soudy musí skončit. Každý musí mít právo na odvolání, ale v celém procesu jen jednou,“ reagovala Klára Dostálová.

Jan Kasl s ministryní dále hovořil o tom, jak bude zákon reflektovat právo obcí na samosprávu. Podle něho by měly mít obce možnost prosazovat svá práva již především v územním plánování, s čímž Klára Dostálová souhlasí. Se zástupci největších měst proto nyní Ministerstvo pro místní rozvoj hledá shodu, jak tuto oblast ve stavebním zákoně upravit. „Vnímám, že je problém pro velká města vytvořit a schválit v současných legislativních podmínkách územní plány. Na stole je v tuto chvíli možnost, že obce budou pořizovat územní plány v samostatné působnosti nebo v přenesené působnosti jako dosud. Se soudci zároveň jednáme o tom, jakou právní formou by byly vydávány územní plány. Jakmile v tomto bude více jasno, s městy se znovu sejdeme,“ dodala Klára Dostálová.

Ministryně se dohodla s Českou komorou architektů také na spolupráci při transformaci brněnského Ústavu územního rozvoje, který je organizační složkou ministerstva. Do budoucna by z něj mohlo vzniknout vědecko-výzkumné a popularizační pracoviště, které bude sloužit státu také jako datová základna pro plánování infrastruktury a rozvoje. Byl by využitelný například pro tvorbu cenových map nebo typizaci určitých druhů staveb. „Abychom mohli v území rozhodovat, potřebujeme data a analýzy. Právě tyto činnosti by mohl stávající ústav vykonávat. První činnost, kterou brzy

nově převezme, bude Národní geoportál a příprava Národního územního plánu, jehož vznik už schválili poslanci,“ dodala ministryně.

[Tisková zpráva MMR ze dne 28. 1. 2020]

Stavební zákon by měl Praze pomoci čelit bytové krizi a dobudovat dopravní infrastrukturu

Praha potřebuje dobudovat chybějící infrastrukturu a stavět nové byty, kterých je v metropoli nedostatek. Proto si hodně slibuje od nového stavebního zákona. Ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová ho dne 4. února letošního roku přišla starostům městských částí a vedení Prahy představit. „Stavební zákon není jen nějakou procesní normou, ale je podstatný pro to, jak se budou rozvíjet města. Praha samotná tvoří 25 procent HDP země, spolu se svým zázemím pak dokonce 50 procent. Stavební rozvoj je pro ni tedy prosto zásadní,“ zahájil pražský seminář primátor Zdeněk Hřib.

Podle prognóz se dá předpokládat, že do roku 2050 vznikne z metropole a Středočeského kraje megaregion s 3,5 miliony či více obyvateli. Bohužel se tyto dlouhodobé demografické trendy stále více míjejí s naší schopností s nimi alespoň držet krok při budování infrastruktury, veřejných služeb nebo bydlení. Specifičnost velkých měst a Prahy především zdůraznil primátor hlavně v oblasti územního plánování. „Naším cílem je, aby role samospráv v územním plánování byla neoddiskutovatelná. Kdo jiný, než města samotná by měl rozhodovat o svém rozvoji,“ poznamenala Dostálová.

Tomu by měl pomoci právě nový stavební zákon, který zjednoduší povolání staveb, maximálně zredukuje počet potřebných razítek a zajistí dodržování lhůt, s čímž se potýká obzvláště v Praze téměř každý investor. Tomu dnes trvá v metropoli získat stavební povolení na bytový dům v průměru déle než pět let. Ale například vnější obchvat města se projektuje už od 70. let, dosud ho stojí jen polovina.

Až bude platit nový stavební zákon – postupně bude nabývat účinnosti od začátku roku 2021 do poloviny roku 2023 – už by se také nemělo stát, že výstavbu Pražského okruhu směrem do Běchovic bude povolovat malý stavební úřad v Uhříněvsi. Ten pak udělá chybu, protože nemá se složitými stavbami za deset miliard žádné zkušenosti a výstavba se zase o několik měsíců posune. „Přitom se na úředníky v Uhříněvsi nemůžeme zlobit, že udělali chybu, když povolují megastavbu, se kterou do té doby nikdy nepřišli do styku,“ poznamenala Dostálová. Na výstavbu části okruhu číslo 511 netrpělivě čekají zejména obyvatelé Spořilova, její zpoždění má ale i výrazné ekonomické dopady. Komplikované povolovací procesy zbrzdily stavbu Pražského okruhu do Běchovic podle údajů Ministerstva dopravy už o 15 let a prodražily ji o 1,5 miliardy korun, a to se ještě ani nekoplo do země.

Podle nového modelu stavební správy, který přinese rekonstrukce, zůstanou v první linii stavební úřady v přenesené působnosti na obcích s rozšířenou působností. O stavbách nadmístního významu budou ale rozhodovat krajské stavební úřady, které již budou čistě státní správou a budou v nich začleněny dotčené orgány tak, aby investor už v budoucnu nemusel shánět víc kulatých razítek, ještě než vůbec může jít na stavební úřad.

„Rozhodně nebudeme budovat žádné nové úřady na zelené louce. Stát již má stavební úřady na svých ministerstvech a ty budou základem pro státní stavební správu. Dnes máme neuvěřitelně roztržitou strukturu, a to 714 obecních stavebních úřadů, 609 speciálních stavebních úřadů, 9 báňských a 4 vojenských. Takže celkem více než 1 300 úřadů a pro srovnání 4x větší Polsko jich má jen 300. No a v těch našich úřadech pracuje více než 13 tisíc lidí. A ti lidé si díky té roztržitosti nemohou pomoci,“ vysvětlila ministryně Klára Dostálová.

Pražský radní Jan Chabr ocenil, že nový model stavební správy přinese Praze příležitost uplatnit celoměstský pohled a jednotu rozhodování ve sta-

vebních řízeních, který plánovala zavést v minulém roce TOP 09 prostřednictvím hlavního stavebního úřadu města. Ten měl zajistit metodické vedení 22 současných stavebních úřadů, které jsou na městských částech.

[Tisková zpráva MMR ze dne 4. 2. 2020]

Novela programu „Výstavba“ umožňuje obcím větší pružnost

Vláda schválila 17. února 2020 vylepšení podmínek programu **Výstavba pro obce** č. 112/2019, vycházejícího z loňského vyhodnocení požadavků obcí a mezirezortních připomínek. Novela reaguje na mnohé dotazy obcí na možnost rekonstrukce nevyužívaných rodinných domů v obecním vlastnictví namísto novostaveb, pro které nemají vhodné pozemky. Tento typ rekonstrukcí musel doposud Státní fond rozvoje bydlení (SFRB) zamítat. Úpravou podmínek (nízký příjem a nevyhovující bydlení) se také významně rozšířila cílová skupina možných příjemců o jedno a dvoučlenné sociálně slabé domácnosti, typicky seniory a matky samoživitelky. Úprava programu, na který je alokováno 650 milionů korun, tím může pomoci odhadem 60 000 až 70 000 těchto domácností v České republice, jejichž bytová situace patří k nejhůře řešitelným.

„Díky návrhové spolupráci se starosty a starostkami jsme upravili několik stěžejních podmínek programu Výstavba,“ vysvětluje ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová. *„Jednou z nich je přidání možnosti stavebních úprav už existujících nebytových prostor v bytových domech, kterých je podle průzkumu 9 156. A dále nástavbami, přístavbami a modernizací bytových domů. Mnoho obcí preferuje úpravy těchto objektů před novou výstavbou, pro kterou by navíc musely zabírat zemědělskou půdu. Tím chráníme i životní prostředí a umožníme rekonstrukci vybydlených domů.“*

Druhou významnou změnou je změna výpočtu maximálního příjmu domácnosti tak, aby se už neodvíjelo od životního minima, které se roky nemění, ale od násobku hrubé měsíční mzdy, která

průběžně stoupá a proto lépe vyjadřuje ekonomickou situaci obyvatel. Tím zajistíme, aby nám z příjemců nakonec nevypadly ty nejohroženější cílové skupiny, jakými jsou máločetné domácnosti seniorů, mladých rodin nebo matek samoživitelek,“ zdůrazňuje ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

Využitím peněz na už existující objekty přispěje novela rovněž k promíchávání různých sociálních skupin a předejde vzniku vyloučených lokalit. Spektrum domácností, které novela zasáhne díky přepočtu násobku příjmů, staví Českou republiku na úroveň vyspělých zemí Evropy.

Více o programu Výstavba pro obce

Výzva k předkládání žádostí o dotaci v rámci programu Výstavba pro obce dle nařízení vlády č. 112/2019, byla vyhlášena dne 20. května 2019. Je zaměřena na pořízení sociálních bytů, sociálních domů nebo sociálních bytů ve smíšeném domě prostřednictvím investiční dotace. Sociální byty jsou určeny pro způsobilé domácnosti, které mají nízký příjem a nevyhovující bydlení. Nízký příjem a nevyhovující bydlení jsou definovány v nařízení vlády č. 112/2019 Sb. § 2 písm. c) a d).

Oprávněnými žadateli programu jsou obce, dobrovolné svazky obcí, městská část hlavního města Prahy a městský obvod nebo městská část u územně členěných statutárních měst. Z dotace lze pořídit sociální dům, část smíšeného domu nebo sociální byt.

Finanční objem výzvy je 650 000 000 Kč a administruje ji Státní fond rozvoje bydlení, zřizovaný Ministerstvem pro místní rozvoj. Dostupné bydlení umožňuje SFRB také formou zvýhod-

něných úvěrů ve výši 350 000 000 Kč. Více na www.sfrb.cz.

[Tisková zpráva MMR ze dne 17. 2. 2020]

Přes jednu miliardu chtějí žadatelé na dotacích ministerstva v oblasti bydlení

Ministerstvo pro místní rozvoj v průběhu podzimu loňského roku vyhlásilo výzvy na podávání žádostí o národní dotace v oblasti bydlení, konkrétně v programech Podpora bydlení a Podpora bydlení v oblastech ze strategickou průmyslovou zónou (SPZ). Příjem žádostí byl 21. ledna ukončen a nyní probíhá jejich kontrola a vyhodnocení. Celková výše požadovaných dotací převýšila částku 1,1 mld. Kč.

„O národní dotace z oblasti bydlení je každoročně velký zájem. Žadatelé s touto podporou počítají a každý rok si připravují a podávají projekty. Budou se snažit najít další finanční prostředky tak, abychom podpořili co nejvíce kvalitních projektů,“ uvedla ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová.

Příjem žádostí na podporu bydlení v rámci národních programů Ministerstva pro místní rozvoj byl zahájen 21. října minulého roku a ukončen 21. ledna. Ministerstvo pro místní rozvoj nyní musí všechny žádosti důkladně vyhodnotit. Výsledky by měly být známy přibližně v druhé polovině dubna. Mezi žadatele se rozdělí až 585 milionů korun.

Na webových stránkách jednotlivých dotačních programů nyní zájemci naleznou seznamy všech podaných žádostí včetně výše požadované dotace.

[Tisková zpráva MMR ze dne 10. 2. 2020]

Program	Podprogram	Dotační titul	Počet	Požadavek Kč
Program Podpora bydlení 2020	Podporované byty	Pečovatelský byt	27	213 000 000
		Komunikativní dům seniorů	19	161 400 000
	Bytové domy bez bariér	268	379 218 192	
	Technická infrastruktura	94	119 960 914	
Program Podpora bydlení v SPZ 2020	Výstavba technické infrastruktury v SPZ		5	84 517 073
	Výstavba bytů v SPZ		4	153 959 000
Celkem			417	1 112 055 179